

निष्कर्तार nom. ag. so v. a. इष्कर्तार TAITT. ÂR. 4, 20, 2.
 निष्कर्मन् (निस् + क०) adj. unthätig KULL. zu M. 3, 84.
 निष्कर्ष (von 1. कर्ष् mit निस्) m. 1) das Herausziehen DBÂTUP. 31, 46. MBh. 12, 7318. Schol. bei WILSON, SÂMKHJAK. S. 135. — 2) Hauptsache, Hauptpunkt: एवद्विदतो विद्वासस्त्रयोनिष्कर्षमन्वकम् । क्रमशः पूर्वमग्नस्य पश्चाद्विदमधीयते ॥ M. 4, 125. BHÂSHÂP. 137. एवं सर्वे तदाब्रुवन् ॥ निष्कर्षान्निश्चयात् so v. a. kurz und bündig MBh. 2, 1415. स्त्रीषां बुद्धयर्था-निष्कर्षादर्थशस्त्राणि — बृहस्पतिप्रभृतिभिर्मन्ये सद्भिः कृतानि वै hauptsächlich wegen MBh. 13, 2241. = निश्चयः । यथा । यत्रार्थे निष्कर्ष इत्याद्या-पराह्लिकश्चाद्दिव्यवस्थायां मूर्खो ÇKDR. — 3) das Wägen DBÂTUP. 15, 20. — Ganz unklar ist die Bed. des Wortes in der Stelle: अनुकर्षे च निष्कर्षे च व्याधिपावकमूर्खन् ॥ सर्वमेव न तत्रासीद्धर्मनित्ये युधिष्ठिरे MBh. 2, 526. fg.
 निष्कर्षणा (wie eben) n. 1) das Herausziehen VJUTP. 194. शल्य० RAGH. 12, 97. — 2) das Abziehen, Ablegen: शिरस्त्र० RAGH. 7, 63.
 निष्कर्षिन् (wie eben) m. N. pr. eines Marut's HARIV. LANGL. II, 314. die Calc. Ausg. liest st. dessen निष्कृषित.
 निष्कल (निस् + कला) 1) adj. a) ohne Theile, ungetheilt H. an. 3. 659. MED. I. 103. MUND. UP. 2, 2, 9. ÇVETÂÇV. UP. 6, 19. MBh. 13, 1044. 14, 1376. 1450. HARIV. 11577. BHÂG. P. 1, 9, 44. 6, 9, 51. 17, 21. 8, 5, 26. MÂRK. P. 23, 45. PRAB. 112, 9 (निःक० und निष्क०). von Çiva Çiv. — b) gebrechlich: संयताश्चापि दत्ताश्च मतिमत्तश्च मानवाः ॥ दृश्यन्ते निष्कलाः सतः प्रकीनाः स्वस्वकर्मभिः । MBh. 3, 13851 DAÇAK. 180, 2 (nach WILSON ein alter Mann). — c) zeugungsunfähig H. 492. H. an. MED. f. स्त्री eine Frau, die nicht mehr gebärt, die Regeln nicht mehr hat AK. 2, 6, 1, 21 (nach ÇKDR. soll AK. निष्कला haben). H. 535. HALÂJ. 2, 332. ÇABDAR. im ÇKDR. eine alte Frau RÂGA. im ÇKDR. f. ई gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41. ÇABDAR. im ÇKDR. — 2) m. Behälter (आधार) ÇABDAR. im ÇKDR. die weibliche Scham WILS. nach ders. Aut.
 निष्कलङ्क (निस् + क०) adj. fleckenlos, makellos RÂGA-TAR. 3, 196. ÇATR. 14, 273. von Çiva Çiv. ०तीर्थ n. N. eines heiligen Badeplatzes Çiva-P. in Verz. d. Oxf. H. 66, b, 19.
 निष्कलत्व (von निष्कल) n. die Ungetheiltheit, der Zustand des absoluten Brahman MBh. 13, 779.
 निष्कल्मष (निस् + क०) adj. f. स्त्री fleckenlos, sündenlos HARIV. 16133. PAÑKÂT. III, 212. RÂGA-TAR. 1, 105. आचार 4, 78. तपस् MBh. 1, 4643. 3, 1632. 1634. 12, 7856. ब्रह्मचर्य 7821. ०षीभूत JÂGÂN. 3, 218.
 निष्कषाय (निस् + क०) 1) adj. frei von Schmutz, unreiner Leidenschaft: स्त्र० MBh. 12, 568. — 2) m. N. pr. des 13ten Arhant's in der zukünftigen Utsarpiṇi H. 55.
 निष्काम (निस् + काम) adj. frei von Wünschen ÇAT. Br. 14, 7, 2, 8. MÂRK. P. 26, 7. KULL. zu M. 2, 148. 4, 234. unetgennützig: कर्मन् M. 12, 89. Schol. zu Kap. 1, 86. adv. in ०चारिन् MÂRK. P. 49, 15.
 1. निष्कारण (von 1. कर mit निस्) n. das -aus-dem-Wege-Häumen, Mord, Todtschlag H. 372. — Vgl. निका०.
 2. निष्कारण (निस् + का०) adj. f. स्त्री keinen Grund —, keine Ursache habend, grundlos: नमस्ते ऽखिलकारणाय निष्कारणाय BHÂG. P. 8, 3, 15. कस्यचिन्नाभिज्ञानामि प्रीतिं निष्कारणामिद् MBh. 12, 3064. ०बन्धु

unetgennützig PAÑKÂT. ed. orn. 41, 19. HIT. III, 105. ब्राह्मणेन षडङ्गा वेदेो निष्कारणो ऽध्येयो ज्ञेयश्च st. des adv. ohne besonderen Beweggrund MÜLLER, SL. 113, N. 1. ०णम् adv. ohne Grund, ohne besondere Veranlassung, ohne Nebenabsichten: एकः करोति हि कृते निष्कारणमेव कृते ऽन्यः MBh. 12, 4993. 1337. KATHÂS. 1, 50. MÂRK. P. 34, 35. ०णात् dass.: समस्तो वत लोको ऽप्यं भजते कारणाद्नु । तं तु निष्कारणादेव प्रीयसे R. 6, 10, 23. am Anfange eines comp. ohne Casuszeichen MÂRK. 165, 18. BHART. 2, 51. KATHÂS. 26, 145. PAÑKÂT. ed. orn. 44, 14.
 निष्कालिक (निस् + काल) gaṇa निरुदकादि zu P. 6, 2, 184. angeblich m. ein Büsser mit geschorenem Haare, der sich mit Butter bestrichen hat: मुण्डितलोमकेशेन घृताभ्यक्तो च कर्तव्यम् । निष्कालिको घृताभ्यक्तस्ततो प्रूर्मी परिष्वस्य मरणात्पूतो भवतीति विज्ञायते । इति वमिष्ठस्मरणात् । Mit. im ÇKDR. — Vgl. निष्कालिक.
 निष्कालन (von 3. कल् mit निस्) m. das Austreiben (des Viehes) GOBH. 3, 6, 8.
 निष्कालिक (निस् + काल) gaṇa निरुदकादि zu P. 6, 2, 184. adj. viell. für den es keine Zeit mehr giebt, dem Tode verfallen: तं सूतपुत्रं रथिनां वरिष्ठं निष्कालिकं कालवशं नयाय MBh. 8, 3628. — Vgl. निष्कालिक.
 निष्काश s. u. निष्कास.
 निष्काष (von कष् mit निस्) m. Abscharrsel. was in der Pfanne abbackt und abgescharrt wird KÂTH. 9, 5. 36, 9. KÂTJ. ÇR. 5, 5, 29. ÇÂÑKB. ÇR. 3, 14, 19. 15, 15. निष्कास geschrieben AIT. Br. 1, 11. TS. 6, 1, 5, 5. TBa. 1, 6, 3, 3, 5, 5.
 निष्कास (von 1. कस् mit निस्, m. 1) Ausgang: न च पश्यामि निष्काशं (sic) विलादस्मात् R. 4, 32, 8. Nach ÇKDR. soll निष्काश auch im MBh. (राजधर्म) und zwar in der Bed. Veranda gebraucht werden. — 2) Anbruch (des Tages): संध्यं रजनीदिनयोः प्रवेशनिष्कासो (v. l. ०काशो) HALÂJ. 1, 106. Nach AUFRECHT das Verschwinden. — 3) ungenaue Schreibart für निष्काष (s. das.).
 निष्कामित s. u. 1. कस् mit निस्. MED. I. 204 kennt von diesem partic. folgende Bedd.: निर्गमित hinausgejagt, ग्रहित aufgelegt, ग्रधिकृत über Etwas gesetzt, an die Spitze von Etwas gestellt.
 निष्कामिन् (von कस् mit निस्) 1) adj. hinaustreibend. — 2) f. ०नो eine Slavine, die von ihrem Herrn nicht beschränkt wird, WILS.
 निष्किंचन (निस् + किंचन) adj. f. स्त्री Nichts habend, bettelarm RÂGA-TAR. 2, 35. 4, 69. BHÂG. P. 2, 9, 6. 6, 3, 28. 16, 40. 7, 5, 32. 9, 21, 3. Davon nom. abstr. ०त्व n. Armuth MBh. 13, 5359. RÂGA-TAR. 6, 15.
 निष्किन् (von निष्कि) adj. mit einem Halsschmuck versehen ÇAT. Br. 13, 4, 1, 8. KÂTJ. ÇR. 20, 1, 12.
 निष्किरीय m. pl. N. pr. eines Geschlechts: ०याः सन्नमासत PAÑKÂT. Br. 12, 3, 14. Geht auf निष्किर und dieses auf 3. कर mit निस् zurück.
 निष्कित्त्वष (निस् + कि०) adj. frei von Sünde BHÂG. P. 7, 7, 10. — Vgl. निकित्त्वष.
 निष्कृत 1) m. Lustwald AK. 2, 4, 1, 1. H. 1112. an. 3, 164. 444. MED. I. 47. HÂR. 168. HALÂJ. 3, 30. (पृथिवीम्) सपर्वतवनाकाशां सममुद्रां सनिष्कृतम् MBh. 3, 15267. स्रवस्करे चिरं स्थानं निष्कृत्यु च वज्रिये 14676. निष्कृतान्तररथ्याः R. 5, 15, 9. neutr.: परिखाश्चैव कैरव्य प्रतेलीर्निष्कृतानि च MBh. 12, 2650. Vgl. कुटप. — 2) m. Feld H. an. MED. — 3) m.